

Petrov: Porez na nekretnine je prelijevanje iz šuplje u prazno

📁 Aktualnosti (/kategorija/aktualnosti/6/)

Odgovorni smo jedni za druge – čak i kada su drugi 'drugačiji'

✎ Vinco Gazdik

📅 24.11.2024.

👁 154 pogleda

(/ieNews/slike/n_38554.jpg)

O transrodnim osobama puno se govori i piše, ali na toj se temi i dalje lome koplja hrvatskog društva. Naročito u malim sredinama. Ovim serijalom nećemo se baviti osobama koje su već zastupljene u medijima, niti njihovim mogućim političkim ili društvenim ciljevima nego onim dijelom samozatajne i zapostavljene kategorija te grupacije - djeci i tinejdžerima koji ne mogu jasno razumjeti svoje novonastalo stanje, a pravu podršku za donošenje ispravne odluke u svom životu, nažalost, često, ili uopće nemaju.

Na državnoj cesti što nas od Virovitice lijeno vodi prema hrvatskoj metropoli, prema Zagrebu, u onom prekrasnom zelenom pojasu, negdje nakon odvajanja za Bjelovar, svojedobno je postojao, a možda još uvijek postoji natpis: „Prođi ovom planetom čineći dobro“. Tako bi vozač, baš u trenutku dok uživa u božanstvenom krajoliku te lijepe cestovne dionice, na trenutak bio 'prisiljen' zaboraviti na ljepotu šumskog pejzaža i ponuđenog spokoja te pomisliti - na budućnost. Najprije na svoju, a potom i na budućnost ostalih.

Da, dobro je što nam netko, s vremena na vrijeme tako skrene pažnju na značaj onoga što posjedujemo, a na što smo počeli gledati kao da je to već samo po sebi razumljivo. Jer, ruku na srce, više smo nego ikad, i opterećeni i – zaboravni. A to bi ponekad moglo podrazumijevati da se prema onome do čega nam je stalo, baš kao i prema planeti na kojoj živimo i o kojoj ovisimo, počnemo ponašati neodgovorno, neprimjereno. A pod tim 'do čega nam je stalo', u kontekstu ove naše teme, prije svega mislimo na našu djecu, braću, sestre, a zatim i prijatelje, kolege, susjede. Dakle, na sve nas.

	
	Pola plaćaš iduće godine
Automobili Škojo	01

Zgrozio nas je podatak iz 2023. godine kako, zbog nerazumijevanja i pritiska okoline, u Hrvatskoj od 30 do 50 posto transrodne djece (dakle, nećijih sinova i kćeri, braće, sestara, prijatelja) pokuša počinuti samoubojstvo. Ta spoznaja, kao i detalji kalvarije koju su prolazili, potaknula nas je na pokretanje novinarskog projekta pod nazivom „Transrodne osobe u malim sredinama“. Stručni žiri Agencije za elektroničke medije toj je temi, u srpnju ove godine, dodijelio jedanaesto mjesto na listi od ukupno 250 odobrenih novinarskih projekata. Danas objavljujemo posljednji u nizu od predviđenih pet tekstova, pa je red da se na njih ukratko i osvrnemo.

O čemu smo govorili u prethodnim člancima?

Prvi, pod naslovom: **Zašto je dobro čuti odgovor na pitanje: kako sam 'postao' transrodna osoba?** (/zasto-je-dobro-cuti-odgovor-na-pitanje-kako-sam-postao-transrodna-osoba/38172/) – trebao nas je približiti problemu i, u kratkim crtama, opisati

U drugom tekstu **Zašto su me dojučerašnji prijatelji bacali u jarak, a otac zvao 'homićem'?** (/zasto-su-me-dojucerasnji-prijatelji-bacali-u-jarak-a-otac-nazivao-homicem/38192/) željeli smo javnosti zorno prikazati kako neka naša ponašanja, čak i kad su vođena plemenitim motivima, mogu voditi do tragičnih posljedica. Uz savjete struke ukazali smo i na model ponašanja koji bi i u takvim situacijama bio prihvatljiviji. Sportskim žargonom zaključili smo da, umjesto osude i ponižavanja, svaki roditelj 'treba znati stati na loptu', obratiti se stručnjacima za pomoć i reagirati razumno, suosjećajno i s poštovanjem. Takve reakcije donijele su daleko bolje rezultate, primijetili su sociolog, psiholog i psihijatrica zastupljeni u članku.

Pola plaćaš iduće godine

Zbog strahova u našim glavama i površnosti – osuđujemo drugačije (/zbog-strahova-u-nasim-glavama-i-povrsnosti-osudujemo-drugacije/38400/) je naslov prošlog, predzadnjeg teksta iz ove serije. Trebao je pružiti odgovore na pitanje – zbog čega osuđujemo drugačije, zašto smo im spremni činiti zlo? Zaključili smo da, osim naslijeđenih običajnih normi, strahova, neupućenosti i nagovaranja sa strane, na naše ponašanje prema transrodnima

utječu i - religiozna uvjerenja. Za mišljenje smo upitali predstavnike ključnih vjerskih zajednica u zemlji, onih koje su prisutne u gotovo svim manjim hrvatskim sredinama, a one koji su to željeli smo i citirali. Zaključeno je da kršćanski orijentirani vjernici u Hrvatskoj načelno ne prihvaćaju transrodna ponašanja, dok ih pojedine zajednice prihvaćaju samo u iznimnim, zdravstveno uvjetovanim slučajevima. No, bez obzira na svoja osobna uvjerenja, pravi vjernici ne ponižavaju druge niti ikome namjerno čine išta nažao.

Unatoč zastarjelim nazivima pojedinih stanja – liječnici poznaju pozadinu problema

Za ovaj, peti, zaključni tekst serije članaka o transrodnim osobama, ostalo nam je još samo pružiti odgovor na pitanje: „Što se krije u pozadini transrodnosti i kako do nje dolazi?“. Odgovor je bilo daleko teže dobiti nego li smo očekivali. Ne zbog toga što ga stvarno nema, nego što je bilo iznimno teško doći do pravih, točnih i trenutno prihvatljivih aktualnih podataka. Problemi nastaju, uglavnom, zbog korištenja pojedinih diskriminatornih izraza u liječenju transrodnih osoba, a kojih, iz različitih razloga, pojedini liječnici još uvijek nisu svjesni. Što, naravno, ne znači da isti ti liječnici ne poznaju procese koji su odgovorni za spomenuto pacijentovo stanje i da mu ne mogu, ili ne znaju, bar u ograničenoj mjeri, pružiti odgovarajuću pomoć i medicinsku skrb.

U objašnjenjima stručnjaka koja smo dobili, korišteni su, kasnije smo to uvidjeli, stručni izrazi koji se danas smatraju pomalo zastarjelim i neispravnim. Međutim, oni ne utječu na ispravnost opisa pojedinih procesa u tijelu, pa ćemo ih ovdje takvima i prikazati. A sporne izraze ćemo preoblikovati, prilagoditi, ili izostaviti.

Poznati virovitički internist i dijabetolog, a posljednjih dvadesetak godina i endokrinolog, doktor **Ivica Cindrić** specijalizirao je internu medicinu 1990. godine, a na subspecijalizaciju endokrinologije odlučio se zbog manjka stručnoga kadra. U endokrinologiji se najviše posvetio proučavanju i liječenju poremećaja rasta i spolnog razvoja, što je, ujedno, bio i povod našem susretu s njim. Zanimalo nas je što se to točno događa u organizmu, i koji procesi na to utječu da se, primjerice, dijete rodi s dva spolna obilježja, ili, kao u slučaju transrodnosti, da netko vremenom shvati da 'ne pripada' obilježju koje je dobilo rođenjem.

Dr. Cindrić: Na razvoj spola utječu genetski, hormonalni i okolišni faktori

„Razvoj spola u biti je povezan s genetikom, dakle, s kromosomima prilikom začeća. Žena ima XX spolni kromosom, a muškarac X i Y. Ukoliko se na ženski kromosom (X) spoji i muškarčev kromosom X, rezultat će biti - ženski spol (XX). A ukoliko se na ženin X kromosom spoji muškarčev Y kromosom, nastat će – muški (XY) spol embrija. Time je, već u začetku, riješen spol nekoga bića. Drugo područje koje utječe na razvoj spolnosti je takozvani razvoj gonadalnog spola. To znači da, otprilike, u prvih četrdesetak dana nema diferenciranja spola. Vremenom, uz pojavu utjecaja određenih hormona, kod embrija dolazi do razvoja fenotipskog izgleda muške osobe, s tim da se kod ženskih osoba ti kanali na neki način ugase te dolazi do formiranja ženskog spolnog organa“. Na cjelokupnu sliku, kaže, utječu hormoni, geni, eventualne genetske mutacije, centralni živčani sustav, stanična komunikacija i, naravno, okolišni faktor.

Dr Ivica Cindrić/Foto Vinco Gazdik

Cindrić naglašava kako cjelokupni proces formiranja spola treba biti završen do rođenja djeteta, a ukoliko do takvog formiranja, do tada, ipak ne dođe, tada dobivamo takozvane 'pseudo hermafroditizme'. Taj je izraz, u međuvremenu, zamijenjen novim, jer se spomenuti smatrao neprikladnim. Riječ je, zapravo, o stanju kad u muškarca, uz normalne testise, odnosno u žene, uz normalan jajnik, postoji neuobičajen, neusklađen razvoj spolnih organa. Što se pod izrazom 'pseudo hermafroditizma' podrazumijevalo i na što su to stručnjaci tada upozoravali, govori članak na portalu Zdravo budi, od 23. prosinca, 2015. godine.

'Pseudo hermafroditizam' – LGBTIQ zajednici neprihvatljiv termin

Pod tim izrazom podrazumijevala se pojava u oba spola, i muškom i ženskom, kod koje se, kolokvijalno govoreći, uz razvoj ili dominaciju jednog spolnog obilježja, počeo nazirati, pa i dominirati drugi, suprotni spol. Ukoliko se na tu pojavu ne bi pravodobno reagiralo istodobno bi se razvijale obje spolne karakteristike, ali niti jedna od njih ne bi bila sasvim funkcionalna, niti 'dovršena' do kraja. Tradicionalni izgled muškarca tako bi poprimao ženska obilježja i obratno. Na kraju procesa neupućenom bi se promatraču činilo da muškarac svojom fizionomijom više sliči na ženu, a žena na muškarca. Otprilike bi tako zvučala prepričana, pojednostavljena verzija teksta kojeg je na spomenutom portalu objavila **prim. dr. sc. Vesna Stepanić** dr. med., spec. ginekologije i opstetricije, subspec. ginekološke onkologije.

Broj transrodnih osoba u Hrvatskoj, ali i u svijetu, zadnjih je godina u blagom porastu. Prema službenim podacima Ministarstva zdravstva u Hrvatskoj su, u razdoblju od 2015. do prošle, 2023. godine ukupno 183 osobe zatražile promjenu spola. Od toga 99 žena, 61 muškarac, 16 djevojčica i 7 dječaka. Prema navedenoj tablici, porast transrodnih osoba je, u odnosu na 2015. godinu, očit, ali ne i alarmantan.

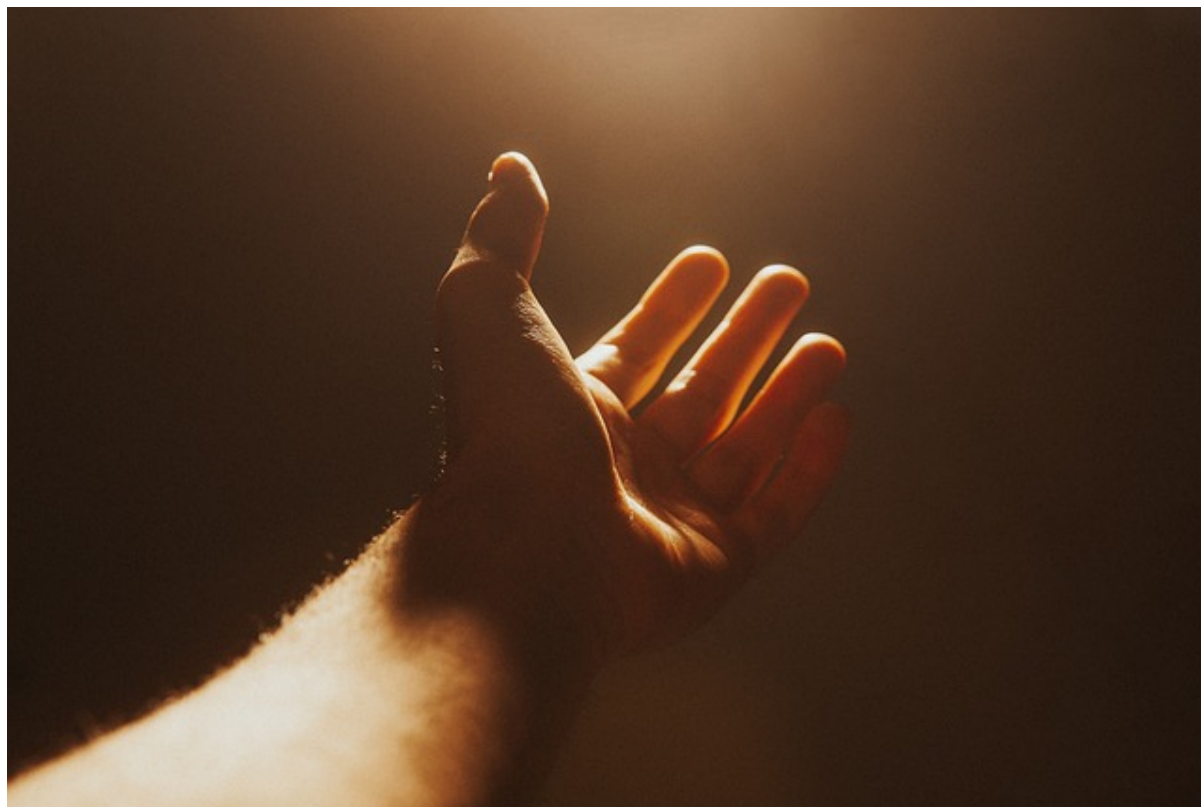
Današnje razumijevanje spolnosti i stavovi koji su se, u skladu s njim razvili, neusporedivi su s razmišljanjima i uvjerenjima ljudi od prije, recimo, četrdeset – pedeset godina. To je ujedno i jedan od ključnih razloga zbog kojega su prisutna trvenja oko prihvatanja nekih oblika ponašanja pripadnika LGBTQ zajednice. U okviru moralnih i religioznih vrijednosti svijet se mijenja naočigled. Zapostavljaju se vrijednosti na kojima su odrasle dosadašnje generacije, a uspostavljaju neke druge, suprotne onim dosadašnjim.

Ostati pribrani i u situacijama koje očekujemo, ali ih ne razumijemo

Medicinska znanost već je odavno počela zadirati u 'božansko' - različitim sustavima kontrole oplodnje i rađanja, laboratorijskim stvaranjem 'novog' života, umjetnom oplodnjom, genetskim inženjeringom, eutanazijom, a ozbiljno se sprema i na novi potez –

ljudski um smjestiti u tijelo robota. Nekima u društvu ove promjene ulijevaju nadu u zdravije i prosperitetnije društvo, drugima izazivaju nelagodu i strah od masovne kontrole, različitih zloupotreba i manipulacija.

Jedan od izraza koji ljudi danas najviše preziru, jer smatraju da će ga jednog dana, zbog stila života kakav im se trenutno predstavlja, morati i upotrebljavati, svakako se odnosi na izraze: 'roditelj 1' i 'roditelj 2'. Umjesto dosadašnjih, klasičnih 'otac' i 'majka'. Pitaju se gdje je tome kraj? Ne shvaćajući da stare generacije o tome ne odlučuju i da – „na mladima svijet ostaje“.

Na mnoge stvari oko sebe jednostavno ne možemo utjecati, pa tako ni na smjer kojim je društvo krenulo. Međutim, možemo utjecati na svoje stavove, razmišljanja i reakcije prema drugima. Neka te reakcije budu plemenite i dobre. Premda to, u nekim situacijama, nije nimalo jednostavno niti lako, to je put kojim i sebi činimo bolje. U ostvarivanju toga cilja može nam pomagati spoznaja da su svi ljudi oko nas nečija djeca, braća, sestre, prijatelji, kolege i susjedi. Ako im ne možemo trenutno učiniti neko dobro, trudimo se bar u tom smjeru da im ne činimo zlo. Moramo moći vjerovati da će se jednom dobro - dobrim vratiti. Na ovaj, ili onaj način.

Na ovaj prekrasni planet nitko od nas nije došao svojom voljom. A dočeka nas je svime što nam treba – zrakom, suncem, nebom, vodom, prirodnim ljepotama. Planet na kojem živimo uistinu bi mogao biti prekrasno mjesto trajnog mira, užitka i spokoja. Ali, to, između ostalog, ovisi i o – nama.

* Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.

** Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz dozvolu autora i objavu izvora s linkom na original.

[Postavke privatnosti i kolačića](#)

Upravlja Google. Usklađeno s IAB-ovim TCF-om. ID CMP-a: 300
